NORSK NUKLEÆR DEKOMMISJONERING	Tittel Instruks for gradert tilnærming	
	Dokumentnummer 2022-0818	Dokumenttype Instruks
Forfatter Lasse Moe-Fredriksen	Godkjent av Nina Ramberg	Godkjent dato 06.12.2022
Versjon 1	**Dokumentet er ukontrollert dersom skrevet ut eller nedlastet**	

INSTRUKS FOR GRADERT TILNÆRMING

1 HENSIKT

Hensikten med denne instruksen er å gi overordnede føringer for hvordan den graderte tilnærmingen skal benyttes i NND.

2 ANSVAR OG MYNDIGHET

Ledere i NND er ansvarlige for at det opprettes hensiktsmessige og spesifikke prosedyrer knyttet til en gradert tilnærming innenfor sine respektive ansvarsområder.

3 OMFANG

Denne instruksen er gjeldende for hele NND og i de tilfeller hvor det skal etableres spesifikke prosedyrer for gjennomføring av en gradert tilnærming. Dette gjelder blant annet klassifiserings- og kategoriseringsprosedyrer.

4 PROSESSTILKNYTNING

Denne instruksen er knyttet opp mot ledelsesprosessen, *Kvalitetsstyring.*

5 BESKRIVELSE

5.1 Introduksjon

En gradert tilnærming er en metode som brukes på prosesser eller produkter som har en sikkerhetsmessig betydning og krever et visst kontrollnivå. Ved å bruke metode for gradert tilnærming, brukes ressurser, som ofte er begrenset, på en måte som tar hensyn til potensiell risiko. «Man skal ikke skyte spurv med kanon».

Rent praktisk betyr dette at en gradert tilnærming setter føringer for kontrollfunksjoner og omfang til systemer, strukturer, komponenter, tjenester, aktiviteter, prosesser m.m., slik at dette samsvarer med signifikans og potensiell påvirkning på;

- sikkerhet (herunder safety og security)
- helse
- miljø
- kvalitet
- interessenters tillit (omdømme), og/eller
- økonomiske aspekter

Man benytter metode for gradert tilnærming ved f.eks. verifikasjonsoppdrag, ved bestemmelse av treningsprogram (treningsmengde og hyppighet), opplæringstiltak, kommisjonering av utstyr/anlegg, bestemme detaljgrad på prosedyrer etc., basert på aspektene som er nevnt over. Dette vil bidra til en effektiv gjennomføring og optimalisering av ressursbruk for å oppnå hensikt og mål.

Risiko er styrende for å bestemme omfanget av den graderte tilnærmingen. Det er imidlertid viktig å påpeke at den graderte tilnærmingen ikke skal benyttes til å *ekskludere* krav, men heller å brukes på en slik måte at det samsvarer med viktighet og potensiell risiko. Lav viktighet og risiko betyr mindre krav til kontrollmekanismer.

6 OVERORDNET METODIKK FOR GRADERT TILNÆRMING

Dette skal brukes som en overordnet metodikk der det ikke er etablert eller er behov for spesifikke prosedyrer. En overordnet metodikk innebærer følgende;

a) Identifisere hva som skal ha en gradert tilnærming. Dette kan være prosesser, styrende dokumenter, arbeidsoperasjoner, funksjoner etc.
b) Bestemme viktigheten til det som skal ha en gradert tilnærming. Hvor viktig er dette for NND ift. måloppnåelse eller sikkerhet?
c) Bestemme nivået av risiko dersom tjenesten, prosessen, det styrende dokumentet, arbeidsoperasjonen, funksjonen etc., gjennomføres og/eller oppfattes feil.
d) Bestemme kontrolltiltak og/eller omfang som kreves for å håndtere risikoen.

6.1 Gradert tilnærming for spesifikke prosedyrer som skal etableres

Dette gjelder dersom det er behov for etablering av spesifikke prosedyrer for å gjennomføre gradert tilnærming.

a) Identifisere hvilke områder hvor signifikant påvirkning kan forventes. Følgende områder skal vurderes; sikkerhet, helse, miljø, kvalitet, interessenters tillit og økonomi.
b) Utvikle spesifikke kriterier som skal benyttes innenfor området. Dette skal, så langt det lar seg gjøre, samsvare med etablerte risikoevalueringskriterier, beskrevet i veilederen *Risikoevalueringskriterier (REK) og risikomatrise*. Denne veilederen tilhører støtteprosessen, *Risikovurdering.*
    a. I noen tilfeller vil det være nødvendig å etablere nye kriterier/områder som ikke allerede er etablert.
c) Bestem et optimalt antall kontrollnivåer som skal benyttes i forbindelse med den graderte tilnærmingen.
d) Bestem hensiktsmessige kontrollmekanismer til hvert kontrollnivå.

6.2 Nivåer på gradert tilnærming

Tabellen under viser en generell beskrivelse av 4 mulige kontrollnivåer.

Kontrollnivå	Beskrivelse
1	Skal benyttes for **kritiske aspekter**, hvor utilstrekkelig kontroll av aktiviteter eller feil utførelse kan resultere i en hendelse med meget alvorlig konsekvens ift. valgte kriterier.
2	Skal benyttes for **kritiske aspekter**, hvor utilstrekkelig kontroll av aktiviteter eller feil utførelse kan resultere i en hendelse med høy konsekvens ift. valgte kriterier.
3	Skal benyttes for områder, hvor utilstrekkelig kontroll av aktiviteter eller feil utførelse kan resultere i en hendelse med moderat konsekvens ift. valgte kriterier.
4	Skal benyttes for områder, hvor utilstrekkelig kontroll av aktiviteter eller feil utførelse kan resultere i en hendelse med lav eller ingen konsekvens ift. valgte kriterier.

Med kritiske aspekter menes de virksomhetsområdene som er særskilt viktige for NNDs måloppnåelse. Dette innebærer også en harmonisering opp mot Sikkerhetsloven og soner/områder som er definert der.

7 REFERANSE

IAEA Safety Guide No. GS-G-3.5
IAEA-TECDOC-1740
Veileder til de generelle konsesjonsvilkårene. DSA-hefte nr.5, 2022

ENDRINGSLOGG

Dato	Vers. nr.	Angi endringen og årsaken. Referer til hvor i dokumentet endringen er foretatt
06.12.2022	1	Første versjon
	2	
	3	
	4	
	5	
	6	
	7	